

Rónai Mihály

Apósom, doktor Rónai Mihály [1879-1945] a huszadik század elején.

Férjem családja is nagyon érdekes. Tudniillik szülei első generációs értelmiségiek.

Apósom papája vidéki pék volt -- eredetileg Rosenberg, de már ő is a Rónai nevet használta, ő volt Rónai Fülöp --, de folyton tönkrement, folyton költözött egyik kisvárosból a másikba. Békés megyéből származtak, de aztán mindig máshol működött. Nagyon szegények voltak. Apósom édesanyja kézzel naplót írt, megvan nálam: "Egy 86 éves anya naploja 10 éves korától 1939. D[ecember] végéig." És van róla egy szoborportrém, amit Pátzay Pál készített. Nagyon szép. Három fivére fényképész, nővére színésznő volt.

A képen látható, Rónai Mihály gyönyörű férfi volt. Nagyszerű író, novellista volt. "A Hét"-ben meg a "Szerdá"-ban, a legjobb hetilapokban jelentek meg dolgai. Több meg is maradt. Van olyan, hogy az egyik oldalon ő, mellette Ady. És gyönyörű kritikák! Aztán egy szép napon, egyik napról a másikra abbahagyta az írást, mert megsüketült, kioperálták a hallócsontocskáit, tehát menthetetlen lett. Egész fiatal volt, tán harminckét éves. Az utolsó hang, amit életében hallott, amikor a férjem kijött az anyja hasából, és felsírt. Abbahagyta az írást, mert azt mondta, hogy ehhez közvetlen kapcsolatban kell lennie az élettel.

Remekül megtanult szájról olvasni. Sokat beszélt, beszélgetett, annyira, hogy volt, aki észre sem vette, hogy süket.

Apósom egyébként állatorvos volt -- az írástól függetlenül. Az állatorvosit végezte. Azért azt, mert nem volt pénzük, hogy érettségizzen, és oda nem kellett érettségi, csak a tizenhat éves korhatár. Úgyhogy én azt hiszem, ő az egyetlen, aki summa cum laude doktorált érettségi nélkül.

A fotót testvére, Rónai Dénes készítette, akinek abban az időben még Egerben volt műterme, később híres fotográfus lett [Az udvarias fényképész. Rónai Dénes (1875--1964). Kecskemét, 2006. Magyar Fotográfiai Múzeum].